

Samordningsgruppen for geografisk informasjon

Møteinnkalling

Møtested: Teams - møte

Dato: 13. juni 2023

Tid: 09:00 – 12:00

Evt forfall meldes til bernt.audun.stromsli@kartverket.no eller tlf 936 03 425 som sørger for innkalling av varamedlemmer.

30. mai 2023

Knut K. Bjørngaas

- Leder

Bernt Audun Strømsli

- sekretær

Saksliste

Sakstype	Saksnummer	Tittel
Godkjenning	13/23	Godkjenning av referat fra forrige møte
Vedtak	14/23	Forslag til økt finansiering av tre fellesløsninger fra Norge digitalt partene
Vedtak	15/23	<u>Handlingsplan – 23</u> <ul style="list-style-type: none">- Grunndata, tiltak 1- Heve kvaliteten på det offentlige kartgrunnlaget, tiltak 3- Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige krav, tiltak 12- Samordne oppfølging av informasjonssikkerhet, tiltak 19
	16/23	Eventuelt

Saksframlegg

Sakstype	Saksnummer	Tittel
Godkjenning	13/23	Godkjenning av referat fra forrige møte

Det har ikke kommet inn merknader, som har ført til at referatet er endret siden det ble utsendt.

Forslag til vedtak:

Referatet fra Samordningsgruppen sitt møte 25.- og 26 april godkjennes.

Saksframlegg

Sakstype	Saksnummer	Tittel
Vedtak	14/23	Forslag til økt finansiering av tre fellesløsninger fra Norge digitalt partene

Det er i april og mai fremmet forslag til Geovekst og Norge digitalt gjennom Samordningsgruppen om brukerfinansiering av fire underfinansierte fellesløsninger for 2024. Denne «dugnaden» blant virksomhetene i Norge digitalt og Geovekst vil holde Nasjonal detaljert høydemodell (NDH), Norge i Bilder, Sentral Felles KartBase (NGIS/SFKB) og Geonorge i gang i 2024. Det betyr at finansieringsmodellene for Norge digitalt og Geovekst vil inkludere brukerbetaling for de fire nevnte løsningene. Finansieringen av Norge i bilder foreslås videreført på det eksisterende nivået et år til, mens de tre øvrige løsningene blir lagt til. Forutsatt vedtak vil dette øke finansieringen av de nevnte fellesløsningene med ca. 12,5 millioner kroner. Dette tiltaket vil ikke sikre langsiktig bærekraftig finansiering, fordi det kun omfatter et begrenset antall løsninger og kun gjelder for 2024.

Saken ble lagt fram for Samordningsgruppen til orientering/diskusjon i møtet 25. april. Det var ingen store innvendinger på møtet på forslaget som Kartverket la fram. Saken legges fram til vedtak i møtet 13. juni. Det vises til utsendt saksgrunnlag til møtet 25. april for mer detaljert informasjon.

Følgende bidrag legges til grunn for vedtaket:

Innføring av et nytt kostnadselement, Finansiering av fellesløsninger, i Norge digitalt-kalkulatoren.

Samlet enhetspris kr. 45.300 og med samme nyttefaktor som Norge i bilder (totalt 94,0). Dette fordeler seg som følger:

<i>Geonorge</i>	<i>kr. 17.300</i>
<i>Høydedata.no</i>	<i>kr. 14.900</i>
<i>NGIS (SFKB)</i>	<i>kr. 13.100</i>

Totalt vil Norge digitalt-partene gjennom dette bidra med i 4,26 mill. (2023-tall)

Det forutsettes at Geovekst-partene og kommunene utenfor Geovekst-samarbeidet bidrar innenfor egne avtaler. En oppdatert oversikt over hvordan dette beløpet fordeler seg på den enkelte part framgår av tabell i vedlegg 1

Forslag til vedtak:

Samordningsgruppa vedtar at samfinansieringen av fellesløsninger som vist over tas inn som obligatorisk enhetskostnad, med samme nyttefaktor som for Norge i bilder, i 2024. Likeledes vedtas det at enhetskostnaden for Norge i bilder blir uendret i 2024.

Vedlegg 1;

Norge digitalt-part	Norge digitalt uten pos-tjenester	Nyttefaktor (partsfaktor x nytteverdi)	Departement	Høydedata	NGIS	Georange	SUM H, N og G
Enhetspris				14 900	13 100	17 300	45 300
				1 400 856	1 231 625	1 626 498	4 258 979
Nasjonale parter							
Artsdatabanken	291 160	1,0	KMD	14 900	13 100	17 300	45 300
Avinor	438 160	1,0	SD	14 900	13 100	17 300	45 300
BaneNOR	824 446		SD	-	-	-	-
Departementene - v/ KDD	1 119 593	4,0	KDD	59 600	52 400	69 200	181 200
Direktoratet for byggkvalitet (DIBK)	291 160	1,0	KDD	14 900	13 100	17 300	45 300
Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)	291 160	1,0	NFD	14 900	13 100	17 300	45 300
Domstoladministrasjonen, enhet for jordskifte	373 960	1,4	JD	20 860	18 340	24 220	63 420
DSB	716 958	2,5	JBD	37 250	32 750	43 250	113 250
Finnmarkseiendommen	18 435	0,2	Grunneier	3 589	3 155	4 167	10 911
Fiskeridirektoratet	406 660	2,1	NFD	31 290	27 510	36 330	95 130
Forsvaret	2 735 280	8,0	FD	119 200	104 800	138 400	362 400
Havforskningsinstituttet	187 580	0,5	NFD	7 450	6 550	8 650	22 650
Jernbanedirektoratet (fram til 1.7.22)	145 580	0,5	SD	7 450	6 550	8 650	22 650
Kartverket	382 340	-	KDD	-	-	-	-
Kystverket	574 154	3,1	NFD	46 190	40 610	53 630	140 430
Landbruksdirektoratet	165 962	-	LMD	-	-	-	-
Mattilsynet	352 863	-	LMD	-	-	-	-
Meteorologisk institutt	315 160	2,2	KLD	32 780	28 820	38 060	99 660
Miljødirektoratet	1 264 527	2,7	KLD	40 230	35 370	46 710	122 310
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	300 976	1,1	KDD	16 390	14 410	19 030	49 830
NGU	323 308	1,3	NFD	19 370	17 030	22 490	58 890
NIBIO	195 636	-	LMD	-	-	-	-
NIKU	291 160	1,0	Uavh institutt	14 900	13 100	17 300	45 300
NINA	487 972	1,7	Stiftelse	25 330	22 270	29 410	77 010
NIVA	516 088	1,8	Stiftelse	26 820	23 580	31 140	81 540
NRK	603 897	4,0	KUD	59 600	52 400	69 200	181 200
NVE	716 958	2,5	OED	37 250	32 750	43 250	113 250
Nye Veier	233 701	0,9	SD	13 112	11 528	15 224	39 864
Opplysningsvesenets fond	291 160	1,0	BFD (st. fond)	14 900	13 100	17 300	45 300
Polarinstituttet	-	-	KMD	-	-	-	-
Politi- og lensmannsetaten	3 140 560	8,0	JD	119 200	104 800	138 400	362 400
RHF - Sykehusinnkjøp	1 110 413	4,0	HOD	59 600	52 400	69 200	181 200
Riksantikvaren (RA)	513 113	1,1	KMD	16 390	14 410	19 030	49 830
Riksrevisjonen	291 160	1,0	FIN	14 900	13 100	17 300	45 300
Sametinget	90 148	0,3	Politisk	4 613	4 056	5 356	14 025
Senter mot marin forspøpling	145 580	0,5	KMD	7 450	6 550	8 650	22 650
SSB	569 771	2,0	FIN	29 603	26 026	34 371	90 000
Statens vegvesen	668 400		SD	-	-	-	-
Statkraft AS	1 375 613	8,0	AS / NFD	119 200	104 800	138 400	362 400
Statnett SF	1 061 098	3,7	OED	55 130	48 470	64 010	167 610
Statsbygg	944 549	2,9	KDD	43 210	37 990	50 170	131 370
Statsforvalteren	2 907 920	12,0	KDD	178 800	157 200	207 600	543 600
Statskog SF	189 043	-	LMD	-	-	-	-
Telenor	1 140 560	-	Aksjeselskap	-	-	-	-
Undervisningssektoren v/UNIT	1 147 133	4,0	KD	59 600	52 400	69 200	181 200
Veterinærinstituttet	176 872	-	LMD	-	-	-	-

Vedlegg 2 – Notat

Langsiktig bærekraftig styrings- og finansieringsmodell for fellesløsningene i geografisk infrastruktur

Bakgrunn

Kartverket forvalter og drifter Norges nasjonale fellesløsninger for kart-, bilde- og høydedata samt eiendomsinformasjon. Kommuner, fylkeskommuner, statsforvalter, statsetater og mange næringslivsaktører bruker de nasjonale fellesløsningene hver dag for å løse sine samfunnsoppdrag og skape verdi. Blant disse fellesløsningene finner vi løsninger for [kart-](#), [bilde-](#), [høyde-](#), [dybde-](#) og [eiendomsinformasjon](#), i tillegg til [Geonorge](#) som den nasjonale delingsplattformen for geografisk informasjon.

Bruken av dataene og datamengden i fellesløsningene har økt eksponentielt samtidig som mengden uløste brukerbehov og prisen på varer og tjenester også øker. Dette notatet beskriver arbeidet med en bærekraftig styrings- og finansieringsmodell for fellesløsningene i den geografiske infrastrukturen fra 2025.

Status for utforming av ny styrings- og finansieringsmodell

En forutsetning for å etablere ny styrings- og finansieringsmodell for fellesløsningene er en kombinasjon av forutsigbar grunnfinansiering i budsjetttildelingen til Kartverket sammen med en andel finansiering fra brukerne (departementene) av de samme løsningene. Bakgrunnen for forutsetningen er dialog med KDD og tilsvarende finansieringsmodeller for fellesløsninger innenfor helse (Norsk Helsenett), forskning og høyere utdanning (Sikt) og nasjonalt (Digdir).

Vi har altså lagt til grunn at vi må søke en balanse mellom Kartverkets finansiering (sentral finansiering) og brukerfinansiering for å sikre en framtidig bærekraftig finansieringsmodell. Det kan bety en modell der Kartverket fremdeles bærer hovedandelen gjennom en styrket ramme, og der brukerfinansieringen vil skje gjennom bidrag fra offentlige virksomheter og private brukere.

Vi arbeider i to steg:

1. STRAKSTILTAK – Det er foreslått en «dugnad» blant virksomhetene i Norge Digitalt og Geovekst for å holde Nasjonal Detaljert Høydemodell (NDH), Norge i Bilder, Sentral Felles KartBase (NGIS/SFKB) og GeoNorge i gang i 2024. Strakstiltaket er omtalt i tidligere møter i Geovekst og Samordningsgruppen for geografisk informasjon.
2. BUDSJETTINNSPILL - Sikre en bærekraftig styrings- og finansieringsmodell for fellesløsningene i den geografiske infrastrukturen. Økt finansiering er en forutsetning, både med tanke på Kartverkets rammer, og for at de mest sentrale brukere av den geografiske infrastrukturen evner å bidra med en større brukerandel enn i steget over (punkt-1). Målet er å fremme et budsjettinnspill i fjerde kvartal 2023.

Arbeidet med budsjettinnspillet, ref. punkt-2 over

Arbeidet med budsjettinnspillet for 2025 er godt i gang langs fire hovedspor:

- Skrive selve budsjettinnspillet
- Samfunnsøkonomisk analyse
- Produktregnskap
- Forankring på tvers av virksomheter og departement

Status budsjettinnspill:

Budsjettinnspillet skrives etter mal for satsingsforslag og i tråd med utredningsinstruksen. Det er etablert en ekstern arbeidsgruppe som bistår Kartverket i utformingen. Her deltar utvalgte virksomheter fra Geodatarådet, Geovekst og Norge Digitalt: Kystverket, NIBIO, KS, Storkommunene v/ Stavanger, Geomatikkbedriftene og NGU.

Det er i tillegg etablert et internt prosjekt på tvers av Kartverket. Arbeidet omfatter både styrings- og finansieringsmodell, og vi vil beskrive ulike alternative finansieringsmodeller og en styringsmodell som sikrer brukerne påvirkning knyttet til drift, forvaltning og videreutvikling av fellesløsningene.

Planen er å ha utkast klart for «hva er problemet og hva vil vi oppnå»? samt «hvilke tiltak er relevante?» før ferien, og levere endelig budsjettinnspill sammen med samfunnsøkonomisk analyse og produktregnskap i månedsskiftet oktober/november.

Status samfunnsøkonomisk analyse

Samfunnsøkonomisk analyse er påbegynt i regi av Menon Economics. Den skal bidra til å tallfeste verdien av fellesløsninger og data i den geografiske infrastrukturen samt gevinster innenfor utvalgte samfunnsområder knyttet til tiltakene som foreslås for de ulike alternative finansieringsmodellene:

1. **tallfeste** nytteverdien av geografisk informasjon og infrastruktur for det norske samfunnet, og
2. **tallfeste** nytteverdien av budsjettinnspillets ulike alternativer. Nullalternativet er situasjonen dersom det ikke skaffes ekstra midler til drift av fellesløsningene, slik at disse står i fare for å måtte skrus av. Neste alternativ er en situasjon hvor løsningene kan opprettholdes med «lysene på». De siste alternativene beskriver ulike fremtidsbilder hvor de viktigste kjente brukerbehovene løses og det foretas en modernisering av den geografiske infrastrukturen for å maksimere nytten.

Det finnes i dag samfunnsøkonomiske analyser av verdien av geografisk informasjon fra våre naboland og land vi ønsker å sammenlikne oss med. Det finnes også annen dokumentasjon - rapporter, forskningsrapporter og utredninger, som også kan brukes som kunnskapsunderlag i denne samfunnsøkonomiske analysen.

Samordningsgruppen for geografisk informasjon har vedtatt at 1 million kroner av gruppens fellesmidler skal inngå i finansering av analysen. Analysen skal være ferdigstilt før leveranse av budsjettinnspillet i fjerde kvartal.

Produktregnskap:

Det er etablert produktregnskap som viser kostnader knyttet til fellesløsningene og den underliggende IT-infrastrukturen i dag.. Dette tallgrunnlaget er benyttet inn for å beregne behovet for tilførsel av friske midler for å holde «lyset på» i fellesløsningene i 2024, ref. «Strakstiltak» omtalt over.

Neste steg blir å beregne kostnadene fremover for alle fellesløsninger som skal inngå i budsjettinnspillet. Det betyr at vi må gjøre antakelser om investering for å løse udekkede brukerbehov, volumutvikling, pris- og lønnsvekst, med mer. Dette regnestykket vil gi grunnlag for å tallfeste behovet for økt finansiering i de ulike modellalternativene.

Forankring på tvers av virksomheter og departement:

Tilbakemeldinger fra departement og virksomheter, tilsier at et budsjettinnspill knyttet til fellesløsningene ikke kan lykkes uten bred støtte. Bruken av geodata har fått stor betydning og er i en del tilfeller samfunnskritisk på tvers av sektorene og forvaltningsnivåene. Altså burde det være mulig å forankre behovet for økt finansiering. Kartverket arbeider med forankring mot virksomheter på tvers av statlig, fylkeskommunal og statlig sektor, men er avhengig av KDD for å sikre tilsvarende forankring på tvers av de departementene som representerer de store brukerne.

Bruken av fellesløsningene, som forvalter og formidler geodata, spenner over mange sektorer. Kommunene har behov for geografiske data i sine plan- og byggesaksprosesser. Enklere tilgang til geodata vil forebygge et «klasseskille» mellom ressurssterke kommuner og mindre kommuner med redusert kapasitet og kompetanse.. Geografiske data inngår også som en naturlig bestanddel i kommunenes og statlige myndigheters klima og miljøarbeid, for eksempel areal og naturregnskap samt forebygging mot flom og skred. Forsvaret og beredskapsaktører trenger oppdaterte geodata for å forebygge og håndtere kriser raskt og riktig. Forsvarets behov for geodata har økt etter invasjonen i Ukraina, og disse nye behovene er delt med KDD. Geodata er dessuten viktig for økonomisk vekst, for innovasjon, og for å kunne bygge bærekraftige samfunn.

Statlige, kommunale og private aktører som bruker geodata innenfor disse samfunnsområdene representerer flere ulike departement. Vi har store brukermiljøer inn under departementsstrukturer som Forsvar, Justis- og beredskap, Næring- og fiskeri, Samferdsel, Klima og miljø, Olje og energi, Landbruk- og mat, foruten Kommunal og distrikt. Det blir derfor viktig å sikre støtte i disse departementene for budsjettinnspillet.

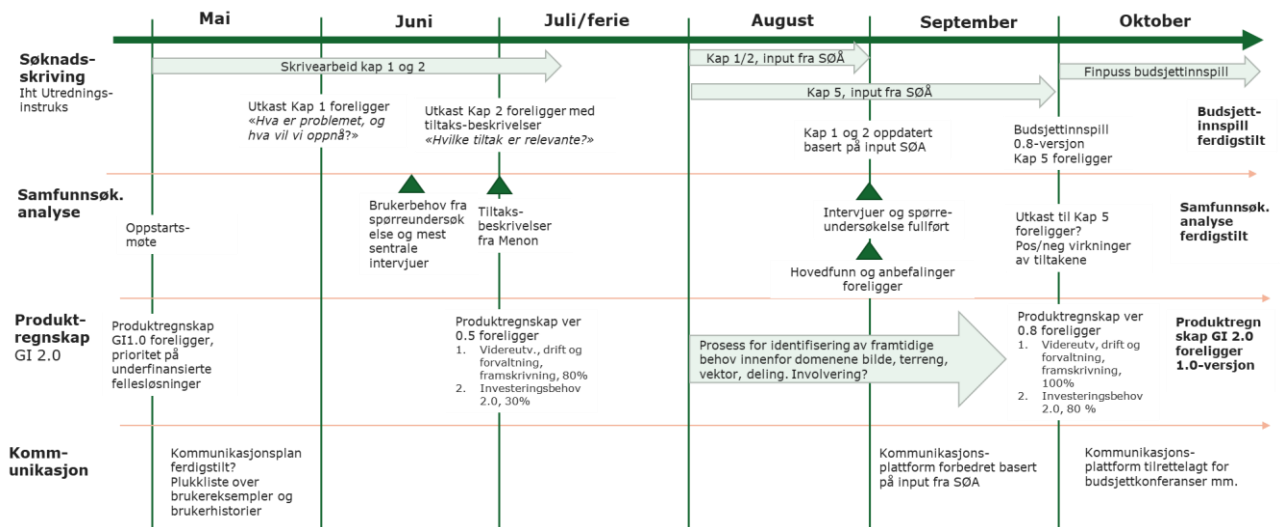
Til tross for at geografiske data inngår i mange sentrale prosesser i samfunnet, har ikke dette domenet nådd tilstrekkelig opp på arenaer der nasjonale grunndata og nasjonale fellesløsninger blir diskutert. Geografiske data har en sentral plass i andre lands grunndata¹, og Kartverket mener at geodata også bør på kartet i Norge. Vi ser en positiv utvikling i forståelsen blant annet gjennom SKATE. Målet er å få geografiske

¹ [Datafordeler.dk](https://datafordeler.dk) | [Datafordeler](#)

data og fellesløsninger bedre posisjonert på linje med de nasjonale felleskomponentene, deriblant Matrikkelen.

Tidsplan for arbeidet

Figuren under viser tidsplan for arbeidet. Geovekst-forum og Samordningsgruppen holdes løpende oppdatert og vil få mulighet til å gi innspill til arbeidet.

Saksframlegg

Sakstype	Saksnummer	Tittel
Vedtak	15/23	Handlingsplan - 23

Grunndata, tiltak 1

Arbeidet med – og retningen for - dette tiltaket har vært oppe til behandling i Samordningsgruppen i flere omganger. Når handlingsplanen blir (ny) lansert har tiltaket dette innholdet på overordnet nivå;

De viktigste dataene - det vi kan kalle geografiske grunndata - er fundamentet for hele den geografiske infrastrukturen, og fordrer store ressurser å etablere, drifte og vedlikeholde.

Geografiske grunndata kan sees på som samfunnets fellesgoder og utgjør fundament for annen aktivitet. Geografiske grunndata inngår som viktige bidrag inn i samfunnets kritiske funksjoner. Geografiske grunndata benyttes i digitale arbeidsprosesser og sikrer kvalitet på oppgaveutførelse og effektivitet i prosesser. For å sikre nåværende og framtidig tilgang til geografiske grunndata skal det arbeides for tverrsektoriell prioritering, tydelighet knyttet til ansvar for ulike data og samordning og fellesskap rundt etablering, drift og vedlikehold av geografiske grunndata.

- Samordningsgruppen for geografisk informasjon har vedtatt de 12 temaene som inngår som geografiske grunndata i Norge

Adresser	Terrengformer – høyde
Administrativ inndeling	Terrengformer – dybde
Bygninger	Transportnettverk
Eiendommer og rettigheter	Vann og vassdrag (hydrografi)
Fysisk infrastruktur – tjeneste og forsyningsinfrastruktur	Satellitt og flybilde-data
Stedsnavn	Geologiske data

- Innholdet i grunndataene vil basere seg på data som allerede eksisterende og som er harmonisert mot kravene i Åpne data-direktivet (ODD) og høyverdi datasett (HDV). Detaljerte data utover det HVD krever vil ikke inngå.
- Sikre at kravene i ODD/HDV ikke utfordrer Geovekst-samarbeidet, slik at samarbeidet rundt datafangst og forvaltning blir svekket. Dialog med Viderebruksutvalget, Digitaliseringsdirektoratet mv for å avklare krav og muligheter for unntak mv
- N10 skal utvikles som et sentralt vektorbasert grunndataprodukt som svarer ut kravene i ODD/HVD, basert på brukerbehov. Det skal arbeides med spesifisering og utviklingsplaner for datasettet.
- Bygge og forankre grunndatakonseptet mot samarbeid og aktører som har data som faller inn under identifiserte grunndata. Dialog og medvirkning for å få omforent konsept, inkludert forhold knyttet til roller, prioriteringer mv
- Samordne geografiske grunndata som del av det øvrige nasjonale grunndatatilnærmingen. Skate og Digdir har pågående aktivitet knyttet til grunndata på generelt, tverrsektorielt nivå. Det legges opp til samordning og deltagelse i dette arbeidet for å avklare geodata som del av konseptet grunndata for Norge. Arbeidet er nært knyttet til ansvaret for nasjonale felleskomponenter.

Aktuelle punkter på ei aktivitetsliste:

- Avklare innhold i N10 iht brukerbehov inkl Forsvaret
- Avklare hva som inngår av eksisterende data i grunndata-konseptet – prosess i Samordningsgruppen
- Deltakelse i grunndatautredninger i regi av SKATE for posisjonering geografiske grunndata og integrasjon mot andre grunndata
- Grunnkart for arealressurser, arealbruk og økosystemer?

Med bakgrunn i tidligere debatter rundt dette tiltaket – og SG sitt store eierskap til tiltaket, ønsker Kartverket vedtak i SG på tekstlig innhold. Tiltaket vil bli revidert med aktiviteter når tekstlig innhold er endelig bestemt.

Forslag til vedtak:

Samordningsgruppa for geografisk informasjon godkjenner tekstlig innhold i tiltak 1, som beskrevet ovenfor.

[Heve kvaliteten på det offentlige kartgrunnlaget, tiltak 3](#)

Orientering om endringer på aktiviteter. Direkte i møtet uten saksunderlag

[Sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlig krav, tiltak 12](#)

Orientering om endringer på aktiviteter. Direkte i møtet uten saksunderlag

Samordne oppfølging av informasjonssikkerhet, tiltak 19

Kartverket har levert forslag til veiledere for at virksomheter kan implementere relevant sikkerhet etter ønsket ambisjonsnivå. Disse veilederne ivaretar et sikkerhetsnivå opp til og med skjermingsverdige ugraderte og graderte verdier.

Veilederne består av:

- [NSMs veileder for sikkerhetsstyring](#)
- [NSMs grunnprinsipper for sikkerhetsstyring](#)
- [NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet](#)

I tillegg vises det til [Datatilsynets veileder for innebygget personvern](#) som igjen henviser til NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet.

Det pågår dessuten nasjonalt arbeid innen informasjonssikkerhet på flere arenaer:

- Fellesutvalg sikkerhet og beredskap (Skatt, Br.reg, NAV, Dig.dir, Kartverket)
- Felles nasjonalt responsmiljø (Justis- og beredskapsdepartementet via de andre departementene)
- Grunnleggende nasjonale funksjoner, sikkerhetsloven (hver virksomhet og tilhørende departement)
- Felles referansearkitekturer (Dig.dir, SKATE AU, Kartverket)
- M.m.

EU har nylig vedtatt [NIS2-direktivet](#), men foreløpig har det ikke kommet en nasjonal plan for hvordan dette direktivet skal forstås og ivaretas i Norge.

EU jobber også med et rammeverk for digitale finansielle tjenesters operasjonelle motstandsdyktighet ([DORA-forordningen](#)) som også er ventet å gjelde under EØS-avtalen og dermed i Norge. Flere etater har funksjoner som kan være understøttende for nasjonale finansielle evner.

I arbeidet med å implementere ønsket informasjonssikkerhet i virksomhetene anbefales det å gjennomføre følgende punkter:

1. Analyse av dagens situasjon for informasjonssikkerheten i virksomheten, slik at man har et utgangspunkt for å definere realistisk grunnsikringsnivå.
2. Definere et grunnsikringsnivå basert på lovpålagte sikkerhetskrav, f.eks ved bruk av veilederne levert i tiltak 19

3. Vurdering av eksisterende rammeverk og arbeid som allerede er i gang nasjonalt, og vurdere mulige relevante samarbeid/synergier med disse. Noen virksomheter er f.eks allerede i gang med å gjøre verdivurderinger mot grunnleggende nasjonale funksjoner.
4. Utarbeide en tiltaksplan inkl. budsjett for å oppnå grunnsikringsnivået i virksomheten

Forslag til vedtak:

Den enkelte virksomheten anbefales å definere en plan for å sette et grunnsikringsnivå for informasjonssikkerhet, og deretter implementere relevante sikringstiltak i henhold til planen, samt veilederne som er levert under tiltak 19.